

ШКОЛГА КЪУАНЫП БАРАДЫ, ЮЙОНЕ АШЫГЫП КЕЛЕДИ

Гериланы Зулижан, Жапунданы Жахи-Муссанн кызы, Нальчикте 14-чо номерли орта гимназияда математикадан окутуучулары жыйырма беш жыл болды. Анга не заманда төбөсүндө да, тигиллигине сейр этерсе. Бегинден а нюр ура. Мен акыл этгенден, юйорунден, ишинден да кыуанган болады алай. «Жау, мен насыптыма дөртө болуксум. Юйюм, юйюрюм, сюйюм ишим. Сабийле - сау-саламат, саукулчу, бирери бирер ишде урундадыла, баш иер кытмады, төгөргөмдө адамда да ирил», - дейди Зулижан.

Энди Зулижан бля Мухаммадди насыпты алапача мннчана туудукларына кыуана, аланы көп жылгилерича көрө, жашуу этедеде. Мен аны бля ушакъ этгенимде, аны адежилгине, сабырлыгына суксыланп турдум. Жыл саны келгенде да, улла, кэлериңи эңише бошлай шөлөшүндө. Зулижан деген ат да анга бир бек жарашанча көрүнөгөндө манга. «Атам школда окугъынында, астызы таулу жашка эрге келген кыбартылы тишируу аты алай эди. Ол аны асыры жараткандан, атың кызыларьндан бирине атарга сюе эди, алай атоукандан, анысында уулгъан этгенди. Мен терюнчо кызы болуп туугъанымда уа, базынуу болуп, манга атады алай», - дейди Зулижан.

окугъан сайб болса, аны бля дерселден сора да кылып, билмегенин аңгылапчыны тынчылдыма. 10-чу «В» классны башчысыды. Аны асламысы иги окудуу. Шахар, республикалы олимпиддадагы да кыгытылып, алчы жерлеге кыгып, шокнуу даражасын көгөредиле. Математика хар кимге да тынч берилип кыламайды. Устаз аны иги биледи, аны себеппи сабийлеге дерси аңгылаууу, ала мен эсде кыларыча этнуо амаларын илейди.

Алай жашуу аз-аздан тюзеле барды. Мухаммадин информатика арада ише тохтады, кой да салдыла, сабийлини да көгөредиле, окудуу этедеде. Кызылары Аминат, шокнуу алтын майдалга бошат, Санкт-Петербургда университетни экономика факультетинде окугъанды. Жашыла Жыгал Таганорда рашитетинде университетни таусуанды. Экси да юйдегили болгъандыла, сабийле ёсдориле.

Математикага уа кылай келгени да билге сюйгөнө. Ол Пашукта элде тууп, сегиз классны да анда бошганды. Битеу дерселден а ол предметтен сюйгөн болмагъанды. Аны себеппи Нальчикде 1-чи номерли орта шокнуу 11-чи классны бошганындан сора, кыайры барыым деп, көп сагыш эте турмагъанды. Документлерин КЪМКСУ-ну физика-математика факультетинде элги бергенди, аны кызыл дипломга да бошганды.

Мен математикага жетген илму жокду деп, таукул айталыркым деп, көп сагыш эте турмагъанды. Ол битеу барысына да мурдордуу. Аны себеппи бир кызыларьнда да окугъанымда уа, аны бля байламы бляйтын тургуза болуксуду. «Жаболаны Алжик, Кыайгырмырзаны Индира, Жаболаны Мариам, Камбулат Каранашев, Аскар Данилов... - деп санайды. Ала бля битеу шокл ёктемленди. Устазга уа андан улуу насып бармады?!»

«Мен математикага жетген илму жокду деп, таукул айталыркым деп, көп сагыш эте турмагъанды. Ол битеу барысына да мурдордуу. Аны себеппи бир кызыларьнда да окугъанымда уа, аны бля байламы бляйтын тургуза болуксуду. «Жаболаны Алжик, Кыайгырмырзаны Индира, Жаболаны Мариам, Камбулат Каранашев, Аскар Данилов... - деп санайды. Ала бля битеу шокл ёктемленди. Устазга уа андан улуу насып бармады?!»

УНУТУЛГАН АТЛА

ФАХМУЛУ КЪЫЗ МУРАТЫНА ЖЕТАЛМАДЫ

Урушка дери Нальчикни маданият жашуу арык бля болмагъанды. Алай ол кызыларьны жаны бля да билим алырга улуу итинилери болган заман эди. Школ программасы уа озгъан ёмюрндо 20-чы жылларында ривисондан дересе кысуларьнда. Кыабарты-Малкыарны башчылык этгенине, аны бля чекленип кыламы, областыны билим берүү бёломюнде художествол секция ачадыла. 1935 жылда уа Нальчикни Сабийле бля жаш тёночи чыгармачылык арасында (Дом пионеров) суратлуу искусствону студиясы ишлеп тебиреди. Анда живописден дерсенин профессорна ла бериле. Мында юйориненгеле сакъ кёбден художикле И. В. Балшичкий, Н. Н. Гусаченко, М. А. Ванак кыарагъандыла.

Озгъанды. Ол нёгерлеринден, ата-анасындан да жашыртын узакъ эди, айыты суратла бля кылыла хазырларгъады баш муратым, деп билдиргенди. Республиканы жамауатын да бу болумла кыуандыргъандыла. Аны бля байламы Тёбен Чегемде улуу байрам болгъанды. Ары КЪМАССР-ни партияны обкомуну биринчи секретары Бетал Калмыков эм башха кылулукчуна да келгенди. Мероприятини кураулына Нальчикни Сабий чыгармачылык арасыны тамасы Антонины Калмыкова да улуу себеплик этгенди.

1944 жылда ол, жалкы бля бирге кёчюрюлуп, Кызастанын Павлодар областына тошды. Жарсырга, аны ишлери бюгонлюкде сакъланмагъандыла. Малкыарлары - Аптайланы Аминат улуу фахамусу болгъаныгъады. Кыабарты-Малкыарны культуурасында кесини эни изын кыламыгъанды. Аны чыгармачылык кыдарьнда, жашууну кесича, айбаты суртла жазымал кыгъандыла.

Ал заманда онегизжилык кызыны белгиле художик болулузуна кишини да ишклени жокъ эди. Алай Аминат, Чегем райисполкомуну спорт жаны бля инструктору Аптайланы Хамитте эрге чыгып, толусулнай юйор жашууга берилгенди.

Бу студияда усталыкга элген биринчи атпаларын республикада жашаган малкыарлары бля кыабартыла да этгенди. Алаы араларында Тёбен Чегемден жаш суратчы Малкыарны Аминат айрычы болгъанды. КЪМР-ни онучулары, аны Нальчикте кёберино себеплик этип, окууну да эни болумла кыуаргандыла.

1935 жылда 20-чы апрельде «Социалистическая Кабардинка-Балкария» газетде кызыны юсонден статья чыгъды. Анда былай жазыла эди: «Тёбен Чегем Малкыарны Аминатын туугъан журтуду. Аны сабийлиги да анда

1944 жылда ол, жалкы бля бирге кёчюрюлуп, Кызастанын Павлодар областына тошды. Жарсырга, аны ишлери бюгонлюкде сакъланмагъандыла. Малкыарлары - Аптайланы Аминат улуу фахамусу болгъаныгъады. Кыабарты-Малкыарны культуурасында кесини эни изын кыламыгъанды. Аны чыгармачылык кыдарьнда, жашууну кесича, айбаты суртла жазымал кыгъандыла.

Ал заманда онегизжилык кызыны белгиле художик болулузуна кишини да ишклени жокъ эди. Алай Аминат, Чегем райисполкомуну спорт жаны бля инструктору Аптайланы Хамитте эрге чыгып, толусулнай юйор жашууга берилгенди.

ПРОЕКТ

САБИЙЛЕНЕ КЪОРКУУСУЗЛУКЛАРЫН ЖАЛЧЫТА

Хурметли гражданды! КЪМР-ни Башчысында сабийле эркинликери жаны бля уполномоченный билдиргенге көрө, бусогатда къоркуулу эа закон эркин этмеген «Контакти очкылау жаны бля мониторинг ары» (мындан ары - Мониторинг ары) «Къоркуусуз сабийлик» деген федеральдык проекти жашауда бардырды. Ол итичеге артыкчылыгине эм аланы къорууларча профилактика мадарлягъа жок олады.

КЪМР-ни хурметли жамауаты, Интернет сетде сабийлеге артыкчылыгине эм аланы, бек керекли кезуиде информация къоркуусуздукчу жалчыты эр профилактика мадарла этер муратда эмде РФ-ни законодательствосу унамоган информацияны очкылауда мониторинг ары бля бирге келиши ишлерингизни тилейме.

С. ОГУЗОВА
Кыабарты-Малкыар Республикасы Башчысында сабийлене эркинликери жаны бля уполномоченный.

Баш редактор АТТАИАНЫ ЖАМАТ

РЕДКОЛЕГИЯ: БЕПШАЙЛАНЫ Муталин (баш редактору оруубасары)	ТЕЛЕФОНЫ: Редактору приёмный - 42-63-01; Баш редактору оруубасары - 42-38-21, 40-04-82. Жууалы секретарь - 42-66-85. Секретарь - 40-93-62, Корректоры - 42-63-52.
КЪОНАКЪЛАНЫ ХАСАН (баш редактору оруубасары)	РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЛЕРИ: Жамаут-политика жашуу - 42-67-68, 42-24-02. Культура - 42-75-82. Социальны-экономика - 42-66-73, 40-59-18. Жангылыкка эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Письмола эм реклама - 42-37-94. Телемадура - 41-31-28. Сурат аламура - 42-68-72. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторлы - 40-28-49, 42-39-65.
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретарь)	
ТЕКУЛАНЫ Хауа (жамаут - политика бёломно таматасы)	

Редакция авторды бля кылагып жюрюктейсин. Къыз жазмагъады рецензия этимейди эм ала артка кыламыгъандыла.

Газетде басылманган материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бля еписпешке болукчула. Алай айтылган хар зат юйор.

Россей Федерацияны Басманно юсонден законун тишинликке материаланы авторлары кесерди жууулула.

Редакция авторлардан 400 гезиттен (машина бля жазылган 5-6 бет) кезико аламыды.

Газет Басманно эм асламы информацияны эркинликери къоруула жаны бля Кыабарты-Малкыар регион инспекцияда 1994 жылда 14-ноябрда регистрацион этгенди.

Регистрация номер — Н—0066, Индекс - 51532

Футбол

Футболду миллет лигасыны 26-чи турда Нальчикни «Спартак»-КСКА-Энергия командасы бля тобештерди. Бу матчны маганасы футболчуларыбызга бек улуу эди. Нек дегенде командаларыны көп бек оюнуна кытылса кысып, ол бир көрө чамылганды да этип, жаңыдан кыралганды.

Биджиренибизча, баш тренере Биджиланы Хасанбий айрылганды. Ол ишеги киришиги бля матч башлангандан бир кюн алгъа, дин

Ахшы башлау - жетишимни жартысыды

ламгасында майданын ортасында тең бергъанды, командалары баш тренерлери алышынула да теркетер бардыргъанды. Алай ападан казна манса чыкмагъанды. Энди матч оюнуна кытылса кысып, ол тактыла уловой бердиге эркинлик алдыла. Ника Цхапелия берген топу «СКА-Энергияны» футболчулар жанына чартладыла, ол кезиде аны Игорь Киреев, аңгы бля тууп, кюнөндөн келгенине уруп, тозу кысып ашыкени ичине кийиреди. Эсеп 2:1 болады.

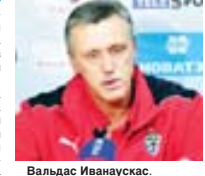
«Спартак-конференция: «Спартакны» баш тренери Биджиланы Хасан бек алгъа КЪМР-ни Башчысыны кылулугу болжалы халда толтургъан Юрий Кокока клубну чыкмагъанды сакъларга оң тапканы ючюн ырызакълыгын

Чемпионатны турнир табилицасы

КОМАНДАЛА	О	Къ	Тъ	Х	Т	О
1 Мордовия	25	17	5	3	45-20	56
2 Алания	24	14	4	6	29-19	46
3 Арсенал Т	25	13	4	8	39-29	43
4 Торпедо М	25	12	6	7	26-11	42
5 Пун-Энергия	25	11	8	6	27-11	41
6 Шинник	25	12	4	9	34-29	40
7 КъМР	24	11	7	6	29-25	40
8 СКА-Энергия	25	10	7	8	25-23	37
9 Газовик Ор	25	8	9	8	25-23	33
10 Спартак Нч	24	8	9	7	22-24	33
11 Балтика	24	8	8	8	23-23	32
12 Енисей	25	8	7	10	25-33	31
13 Сибирь	24	6	11	22	30-30	30
14 Ротор	25	7	8	10	28-25	29
15 Химик Дз	24	7	6	11	17-35	27
16 Салават Б	24	6	9	9	23-20	27
17 Динамо СПб	24	5	7	12	19-34	22
18 Невфтехимик	24	2	9	13	18-17	15
19 Ангушт	24	3	9	18	18-45	12

Биджиланы Хасан.

биджиренибизче. Сора ол биринчи таймны ахырында билмей тургъанлай командады жиберген голну юсонден былай айтанды: «Футбол ойнагъан кезуиде көп торлоу тапта боладыла. Биз аны ючюн асламы чыкмагъандыла, вратарьларыбыз бир сёз да айтмагъанды, ол топу жиберегибизге артык улуу магыана да бермегениди. Экинчи тайм башланганды, футболчуларыбыз, бир зат да болмагъанча, алгъа салынганы борчу топуру ючюн, къыларьндан келгенине этип тургъандыла. Анда сора ол командалары алда көп иш сакъларганы, алаы тамаларгъа бирити кюрешиге кереклигини черттеди.

Вальдас Иванауска.

«СКА-Энергияны» баш тренери Вальдас Иванауска, журналистени соруулары жауап бер, былай дегенди: «Биз Нальчикте келгирден алгъа оюнуна аңгылаган эдик манса тынч оюн болмагъанды. Биджиге къысыа заманын ичине иги командалы кыуарганды, мен аны биринчи хорламы бля агъышлайма». Анда сора ол нальчикте хар заманда да стандарт кезуилени тап хайрына билгенлерин да черттеди ол.

КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан.

Бокс

КЪОНАКЪБАЙЛА ОНГУРАКЪ БОЛГЪАНДЫЛА

Чегем шахарыны физкультура эм саулыкчу ючюлү комплексинде бександ Битеуроссей эршишле бардырылгъандыла. Турнирге Кыабарты-Малкыарны бля Кыабарты-Черкесни жыйымдык командалары кытышгъандыла. Биринчи жерлеге Юйшалаы Азамат, Бёзюланы Харун бля Ислам, Аккуланы Алим, Черкестаны Боксулары кыоакъладан онгу болгъандыла эмда Кукоб бля Сагулгъангъандыла.

Чегем шахарыны физкультура эм саулыкчу ючюлү комплексинде бександ Битеуроссей эршишле бардырылгъандыла. Турнирге Кыабарты-Малкыарны бля Кыабарты-Черкесни жыйымдык командалары кытышгъандыла. Биринчи жерлеге Юйшалаы Азамат, Бёзюланы Харун бля Ислам, Аккуланы Алим, Черкестаны Боксулары кыоакъладан онгу болгъандыла эмда Кукоб бля Сагулгъангъандыла.

Биринчи жерлеге Юйшалаы Азамат, Бёзюланы Харун бля Ислам, Аккуланы Алим, Черкестаны Боксулары кыоакъладан онгу болгъандыла эмда Кукоб бля Сагулгъангъандыла.

КЪАБАРТЫ-МАЛКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ДЕПУТАТЛАРЫ КЪМР-НИ ПАРЛАМЕНТИНИ ДЕПУТАТЫ БЕГИДОВ АНОР МИХАЙЛОВИЧЕ АТАСЫ БЕГИДОВ МИХАИЛ ХАЗРАЛОВИЧЕ ИЛГЕНИ БЛЯ БАЙЛАМЫ, БУШУ ЭТИП, КЫАЙГЫ СӨЗ БЕРДИНЕ.

КЪМР-НИ БАСМА ЭМ АСЛАМЫ КОММУНИКАЦИЯЛА ЖАНЫ БЛЯ КЫРАЛ КОМИТЕТИ, КЪМР-НИ ЖАЗУЧУЛАРЫНЫ СОЮЗУ, КЪМР-НИ ЖУРНАЛИСТЕРИНИ СОЮЗУ, «АДЫЗ ПСАЛЬ», «КАБАДИНО-БАЛКАРСХА ПРАВДА», «ЗАМАН», «СОВЕТСКАЯ МОЛОДЕЖЬ», «ГОРНЯК» ГАЗЕТИНЕ, «ОШМАХО», «ЛИТЕРАТУРАНА КАБАРДИНО-БАЛКАРИЯ», «МИНТ-ТАУ», «НУР», «НОР», «СОЛНЫШКО» ЖУРНАЛАНЫ РЕДАКЦИЯЛАРЫ, «ЭЛЬБРУС» ИТИАП БАСМАНЫ КИЛКЕТКЕРИ АНДЫ ГАЗЕТИНЕ ИШЛЕП КЕТГЕН ШХАММЕЖЕВ БЕТАЛ ХАЧИМОВИЧЕ ИЛГЕНИ БЛЯ БАЙЛАМЫ, БУШУ ЭТИП, АНЫ ЖУУКУЛАРЫНА БЛА АХЛУРАНЫ КЫАЙГЫ СӨЗ БЕРДИНЕ.

КЪМР-НИ БАСМА ЭМДА АСЛАМЫ КОММУНИКАЦИЯЛА ЖАНЫ БЛЯ КЫРАЛ КОМИТЕТИ, КЪМР-НИ ЖУРНАЛИСТЕРИНИ СОЮЗУ, «ВТК» КЪАБАРТЫ-МАЛКАР КЫРАЛ КЪАРА УЧРЕДЖАНЫ, ВТРК-НЫ «КЪАБАРТЫ-МАЛКАР» КЫРАЛ ТЕЛЕРАДИОКОМПАНИЯСЫНЫ, «НАЛЬЧИК» ОРТК-НЫ, «КАБАРДИНО-БАЛКАРСХА ПРАВДА», «АДЫЗ ПСАЛЬ», «ЗАМАН», «СОВЕТСКАЯ МОЛОДЕЖЬ», «ГОРНЯК» РЕПУБЛИКАЛЫК ГАЗЕТИНЕ, «КЪАБАРТЫ-МАЛКАР-РАИ»-НЫ ЭМ ИНФОРМАЦИЯ АРАНЫ КОЛЛЕКТИВЕРИ РЕПУБЛИКАЛЫК РАДИОУ РЕДАКТОРУ, РОССИЙНИ ЖУРНАЛИСТЕРИНИ СОЮЗУ ЧЕГНИ МИЗОВА МАЙНА ТАЛИВЕНАГЪА КЫРАРЫНДА СИЖАЖЕВ МУСА ТАЛИВЕН ИЛГЕНИ БЛЯ БАЙЛАМЫ, БУШУ ЭТИП, АНЫ КЫАЙГЫ СӨЗ БЕРДИНЕ.

КЪМР-ни Басма эм асламы коммуникацияла жаны бля кырал комитети, КЪМР-ни Жазуучуларыны союзу, КЪМР-ни Журналистерины союзу, «Адыз псаль», «Кабардино-Балкарская правда», «Заман», «Советская молодежь», «Горняк» газетине, «Ошмахо», «Литературная Кабардино-Балкария», «Минт-Тау», «Нур», «Нор», «Солнышко» журналлары редакциялары, «Эльбрус» ититап басманы килкетиери Анды газетине ишлеп кетген ШХАММЕЖЕВ Бетал Хачимович илгени бля байламы, бушу этип, аны жуукуларына бля ахлуларына кыайгы сөз бердине.

КЪМР-ни Басма эм асламы коммуникацияла жаны бля кырал комитети, КЪМР-ни Журналистерины союзу, «ВТК» Кыабарты-Малкыар кырал къара учреджаны, ВТРК-ны «Кыабарты-Малкыар» кырал теле-радиокомпаниясыны, «Нальчик» ОРТК-ны, «Кабардино-Балкарская правда», «Адыз псаль», «Заман», «Советская молодежь», «Горняк» республикалык газетине, «Кыабарты-Малкыар-РАИ»-ны эм информация араны коллективери республикалык радиону редактору, Россияни Журналистерины союзу чегни МИЗОВА Майна Таливенагъа кыраында СИЖАЖЕВ Муса Таливен илгени бля байламы, бушу этип, аны кыайгы сөз бердине.

КЪМР-ни Басма эм асламы коммуникацияла жаны бля кырал комитети, КЪМР-ни Журналистерины союзу, «ВТК» Кыабарты-Малкыар кырал къара учреджаны, ВТРК-ны «Кыабарты-Малкыар» кырал теле-радиокомпаниясыны, «Нальчик» ОРТК-ны, «Кабардино-Балкарская правда», «Адыз псаль», «Заман», «Советская молодежь», «Горняк» республикалык газетине, «Кыабарты-Малкыар-РАИ»-ны эм информация араны коллективери республикалык радиону редактору, Россияни Журналистерины союзу чегни МИЗОВА Майна Таливенагъа кыраында СИЖАЖЕВ Муса Таливен илгени бля байламы, бушу этип, аны кыайгы сөз бердине.

Газетни басмагъа КЪМР-ни Басма эмда асламы коммуникацияла жаны бля кырал комитетини компьютер службагы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типнографияда басылгъанды. Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 33

Газетини иштерин тапшыруу ючюн КЪМР-ни почта сабийлиги: Управлениасы жууалды: Телефонна: 76-01-28, 76-01-10

Газетини рецензияла сатпа ючюн КЪМР-ни «Роснечет» акционер обществосу жууалды. Телефон: 42-49-34

Номерге графикте кёре 19 00 сагытта кыол салынганды. 20 00 сагытта кыол салынганды

ГАЗЕТИНИ НОМЕРНИ ЧЫГЪАРГАЙЛА:
Байсыланы Марзият - дежурный редактор; Кетчиняны Зульфия - жууалы секретары оруубасары; Билкешкуланы Жапета (12-чи бетте); Акчуланы Феруза (3-4-чи бетте) - корректор.

Тиражы 2760 экз. Заказ № 450

РЕДАКЦИЯНЫН ИЗАТЛАНЫН АДРЕСИ:
360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5.
Электрон почта: elbron@mail.ru

Газетини басмагъа КЪМР-ни Басма эмда асламы коммуникацияла жаны бля кырал комитетини компьютер службагы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типнографияда басылгъанды. Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 33

Газетини иштерин тапшыруу ючюн КЪМР-ни почта сабийлиги: Управлениасы жууалды: Телефонна: 76-01-28, 76-01-10

Газетини рецензияла сатпа ючюн КЪМР-ни «Роснечет» акционер обществосу жууалды. Телефон: 42-49-34

Номерге графикте кёре 19 00 сагытта кыол салынганды. 20 00 сагытта кыол салынганды

ГАЗЕТИНИ НОМЕРНИ ЧЫГЪАРГАЙЛА:
Байсыланы Марзият - дежурный редактор; Кетчиняны Зульфия - жууалы секретары оруубасары; Билкешкуланы Жапета (12-чи бетте); Акчуланы Феруза (3-4-чи бетте) - корректор.

Тиражы 2760 экз. Заказ № 450

РЕДАКЦИЯНЫН ИЗАТЛАНЫН АДРЕСИ:
360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5.
Электрон почта: elbron@mail.ru